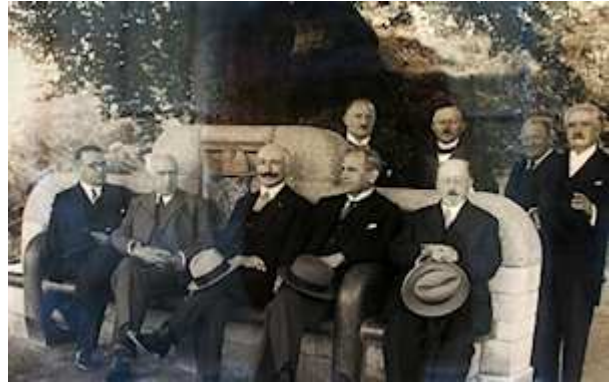

Theodoor Dorren leidde koningin Wilhelmina rond op Valkenburgse kasteelruïne

Op dinsdag 22 februari wordt op het Theodoor Dorrenplein een bronzen beeld van Theodoor Dorren onthuld. Dorren was jarenlang een stuwende kracht bij de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer Het Geuldal, de oervoorloper van de VVV Zuid-Limburg. Het kunstwerk van de hand van Pierre Habets uit Schinnen is een cadeau bij gelegenheid van het 125-jarige bestaan van deze toeristenorganisatie.

“Ich wouw, dat ich alles wis waat doa in is gepasseert,” laat Theodoor (‘Thei’) Dorren zich eens ontvallen over de kasteelruïne. De opwaardering van de voormalige burcht en de promotie van het toen nog piepkleine landbouwdorp Valkenburg gaan de banketbakker Dorren aan het hart.

Tijdens zijn voorzitterschap van VVV Het Geuldal worden de vroegere vestingmuren gedeeltelijk hersteld en komt de Stichting Kasteel van Valkenburg tot stand. Ongetwijfeld zal het hem veel deugd hebben gedaan dat hij koningin Wilhelmina mocht rondleiden op ‘zijn’ kasteelruïne tijdens haar bezoek in 1923 aan Valkenburg.

Magneet

In de tweede helft van de negentiende eeuw ontdekken steeds meer oudere, welgestelde toeristen de gezonde natuur in het Heuvelland. Gasten combineren hun bezoek aan Valkenburg vaak met de bezichtiging van een mergelgroeve.

De nieuwe spoorlijn Aken-Maastricht, met Valkenburg als één van de tussenstations, werkt vanaf 1853 als een magneet op het toerisme. Mede daarom wonen vooral veel zakenmensen de oprichtingsvergadering bij van de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer Het Geuldal, die plaatsvindt op 22 februari 1885 in lokaal Walram in de tegenwoordige Grotestraat-Centrum. Het ontstaan van Nederlands eerste VVV gebeurt op voorstel van Hendrik Zwaardmaker.

Op de VVV-ledenlijst van 1885-1886 prijkt onder andere de naam Theodoor Dorren. De jaarlijkse contributie bedraagt 1 gulden. J.A. Reijnen is dan voorzitter. Pas jaren later wordt Dorren de voorzitter.

Valkenburgpromotie

De nog jonge VVV Het Geuldal geeft brochures over Valkenburg uit en plaatst onder andere zitbanken. Ze weet door ontspanningsactiviteiten te organiseren en attracties als de kasteelruïne te exploiteren steeds meer toeristen naar Valkenburg te lokken.

Al in 1885 wordt het eerste hotel (Schaepkens) geopend. In rap tempo verrijzen er pensions en hotels. Geleidelijk ontwikkelt deze Geulgemeente zich tot toeristenoord. Kortom, de VVV heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van Valkenburg als

toeristenoord en ze doet dit nog steeds.

Natuurlijk heeft 'Het Geuldal' ook zijn dieptepunten gekend. Wanneer het minder gaat met toeristenvereniging wordt in 1895 het concurrerende Kur-Comité Falcobergia opgericht. Falcobergia's voorzitter is burgemeester Alphons Erens. Conflicten over het bevorderen van toerisme leiden tot jarenlange vetes, die de dorpsgemeenschap verscheuren. Theodoor Dorren, die inmiddels wethouder geworden is, komt mede over verschillen in inzichten over het toeristenbeleid, zoals de plaatsnaam Valkenburg/Valkenberg, vaak in aanvaring met burgemeester Erens.

Verenigingsman

Theodoor Dorren is gehuwd met Elise Jeannette Quaedvlieg. Hij heeft in zijn ouderlijke huis een banketbakkerij. Zijn Limburgse vlaaien zijn befaamd tot in de omtrek.

Naast zijn gezin en werk vindt hij tijd voor een groot aantal plaatselijke en landelijke verenigingen, onder andere CV De Mirlithophile 1879 en de Algemeene Nederlandsche Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer.

Dorren legt een enorme drang naar kennis aan de dag. Hij raadpleegt archieven in binnen- en buitenland en verslindt literatuur over Valkenburg en de kasteelruïne. Regelmatig verschijnen heemkundige onderwerpen van zijn hand in vakbladen. Helaas blijft hij in zijn 'historische' publicaties vaak steken in een kroniekmatige opsomming van feiten. Hij beweert ten onrechte dat het Huis van Oranje verwant is aan de heren van Valkenburg. De bevlogen Dorren maakt zich sterk voor het 'Valkenburgsch Plat'.

Theodoor Dorren is voor zijn maatschappelijke verdiensten koninklijk onderscheiden. Hij sterft op 25 januari 1937. In 1957 wordt op het naar hem vernoemde plein een gedenkplaat aangebracht. Ook zijn zaak draagt een plaquette. Hier is nu lunchroom en bakkerij Botterweck gehuisvest.

Achtergrondinformatie

Jos Schols was van 1986 tot 1988 in het kader van een werkervaringsproject werkzaam bij het Sociaal Historisch Centrum (kortweg SHC) in Maastricht.

Hij schreef in het eerste jaar een groot aantal zeer korte biografieën van overleden (iets) minder bekende personen uit Nederlands en Belgisch Limburg, onder wie Theodoor Dorren. Enige van deze biografieën zijn gepubliceerd in een historisch vakblad.

Schols heeft precies 25 jaar na dato met het oog op de onthulling van Dorrens standbeeld zijn tekst over hem herschreven en van enige nieuwe informatie voorzien. De strekking van de oorspronkelijke biografie is echter niet veranderd.

Jos Schols heeft in zijn tweede jaar bij het SHC zeer uitvoerig onderzoek verricht naar de geschiedenis van het kunstonderwijs in Maastricht van 1823 tot 1987. Hij heeft de resultaten van zijn onderzoek in 1988-1989 beschreven in een manuscript.

Tekst: Jos Schols

21 februari 2011